

## Již 13. novoroční přátelské setkání ke vzdělávání v Trojzemí se konalo na Kristýně



16. 01. 2013 17:59

*TROJZEMÍ NISA – HRÁDEK NAD NISOU – LIBERECKÝ KRAJ – EUROREGION NISA.  
Již potřinácté se v sobotu 5. ledna 2012 uskutečnilo na hrádecké Kristýně novoroční  
přátelské setkání k výměně zkušeností a diskusi o spolupráci ve vzdělávání v Trojzemí Nisa.*

Téměř dvacet přátel vzdělávání ze tří států česko-německo-polského Trojzemí se sešlo první lednovou sobotu na hrádecké Kristýně neformální diskusi o spolupráci. Novoroční přípitek k přivítání účastníků přednesl starosta Hrádku nad Nisou Josef Horinka. V úvodu k následující volné neformální diskusi připomněl organizátor setkání Jiří Týř, že setkání na Kristýně přispěla za 12 let svého trvání několika iniciativami ve vzdělávání a přeshraniční spolupráci v kraji a Trojzemí Nisa.

Už v prvním roce existence krajů se z iniciativy účastníků setkání uskutečnil na Kristýně mezinárodní seminář Prevence v Trojzemí, na kterém se sešli pedagogové čtyř okresů nového Libereckého kraje, aby se saskými přáteli porovnali a prodiskutovali přístupy k prevenci sociálně patologických jevů na české a německé straně a na toto setkání pak navázaly další aktivity. Pak se účastníci setkání věnovali spolupráci s Lužickými Srby, což rovněž vedlo k navázání osobních i pracovních dodnes trvajících přátelství. Pak se pozornost účastníků setkání zaměřila na vznikající Centrum vzdělanosti Libereckého kraje a navázání spolupráce českých a polských škol v Trojzemí a přibližně ve stejné době začala i spolupráce Libereckého kraje s marienthalskou vzdělávací agenturou Pontes. CVLK se stalo oficiálním partnerem Pontes a spolupráce přináší každý rok nové výsledky. Loňské novoroční setkání přineslo námět uspořádání zářijové konference o kvalitě vzdělávání v Libereckém kraji. Konferenci pak

zorganizovalo CVLK na hradu Grabštejně a jejími hosty byli i přátelé z Pontes. Trvale diskutovaným problémem je potřeba lepší koordinace aktivit ve vzdělávací a multikulturní oblasti života v Trojzemí a tomuto problému se přítomní věnovali i v letošní debatě.

Přinášíme stručný výběr z letošních z diskusních příspěvků a námětů:

Josef Horinka, starosta Hrádku nad Nisou, v přítomnosti hejtmana LK Martina Půty, ocenil význam novoročních setkání pro vzájemnou komunikaci školských institucí s obcemi, jejíž kvalita je obecný problém a má význam zejména pro řízení základních škol obcemi. Vyzdvihl přitom přínos loňské grabštejnské konference Kvalita ve vzdělávání v LK, která umožnila setkání zástupců základních a středních škol a zástupci obcí a na níž odbor školství LK nabídl obcím i další spolupráci, a vyslovil příslib podpory města Hrádek nad Nisou jejímu letošnímu pokračování.

- Martin Ditrich, ředitel Centra vzdělanosti Libereckého kraje, seznámil přítomné s poznatky a záměry z prvního roku svého působení v CVLK. CVLK stále ještě nedělá vše, co by mohlo pro vzdělávání v LK dělat. Důkladným rozbořením situace bylo zjištěno, že CVLK se musí více soustředit na systémové projekty pro celý kraj, zlepšit přitom nabídku dalšího vzdělávání a služeb školám i spolupráci se školami a dalšími sociálními partnery. Tyto poznatky a strategie CVLK jsou shrnuty v prvním čísle čtvrtletního Zpravodaje CVLK a mají, zdá se, i podporu škol. Nyní jsou projednávány s novým vedením kraje a pak budou postupně uskutečňovány tak, aby CVLK lépe než dosud přispívalo ke vzdělanosti obyvatel kraje.

- Eva Bartoňová, náměstkyně ministra školství, ocenila význam přeshraničního setkávání lidí ke vzdělávacím otázkám – jde nám především o spolupráci lidí, ne jen institucí a zahraniční zkušenosti jsou pro nás cennou inspirací. Vzájemné sdílení zkušeností, znalost vzdělávacích systémů a jejich přibližování má význam i při uplatnění lidí na trhu práce. Ekonomická prosperita dané oblasti je důležitá pro všechny tři státy, které se v Trojzemí Nisa stýkají.

Eva Bartoňová dále informovala přítomné o důležitých tématech školství, a to např. o financování regionálního školství. Další z témat bylo krátké představení „školské právnické osoby“, což je téma pro svazky obcí a je možností jak zlepšit kvalitu vzdělávání, materiální a ekonomickou situaci škol. Dále informovala o připravovaném setkání ministra školství prof. P. Fialy s hejtmany krajů v lednu roku 2013.

- Zdeněk Krabs, ředitel Střední odborné školy Na Bojišti, ocenil rovněž přínos a atmosféru zářijové konference o kvalitě vzdělávání na Grabštejně, kde vystoupil i pěvecký sbor školy, a vyslovil se pro její pokračování. Grabštejn je zřejmě krajsky nejvhodnějším místem pro podobné akce a pro organizování přeshraniční spolupráce. Jeho škola má zkušenosti se spoluprací s německou i polskou stranou a na Grabštejně už instalovala osvětlení výstavních prostor a kaple Sv. Barbory a dál tam bude ještě vylepšovat elektronický komunikační systém hradu.

- Josef Růžička, nezávislý publicista, ocenil věcný význam i atmosféru grabštejnské konference Kvalita ve vzdělávání a připomenul k tomu i význam zde přijatého Desatera

potřeb školství v Libereckém kraji, pro jehož uskutečnění je potřebná všeobecná shoda. Přislíbil i svou budoucí účast na dalších vzdělávacích akcích v LK, např. na letošních Girls-Boys Days.

- Josef Šorm, ředitel prestižní liberecké Strojní a elektrotechnické průmyslové školy, připomněl trvalý význam podpory technického vzdělávání pro udržení zaměstnanosti a zvyšování kvalifikace lidí v kraji. Inspiroval ho k tomu nejen předchozí průjezd okolo dnes zaniklého a opuštěného závodu Praga, který byl kdysi na světové úrovni ve výrobě ozubených kol, ale především fakt, že takových zaniklých značek je u nás víc a není jiné cesty, než přes um technicky vzdělaných lidí vytvářet nové vynikající firmy a obchodní značky. Podpora vzdělávání a jako základní podmínky hospodářské prosperity je ve vyspělých zemích nadstranickou věcí veřejného zájmu. Josef Šorm rovněž nabídl CVLK menší finanční příspěvek jeho školy na pořádání setkávání pedagogů k uskutečnění cílů novoročních setkání.
- Vladimír Cvrček, bývalý pracovník Pedagogického centra Liberec a CVLK se zmínil o svých minulých zkušenostech z fungování dřívějších metodických kabinetů a připomněl, že na tuto součást na Grabštejně dohodnutého pedagogického Desatera by se nemělo zapomenout. Připomenul i spolupráci s Lužickými Srby, kteří mají u Budyšína krásný a čtyřjazyčně informující pomník Cyrila a Metoděje a stálý zájem o spolupráci českou stranou. Letos v červenci je 1150 výročí příchodu Cyrila a Metoděje. Nabízí se tedy možnost zúčastnit se oslavy tohoto výročí právě u tohoto pomníku a nabídl svou spolupráci při organizaci takového setkání představitelů i občanů LK s Lužickými Srby.
  - Jan Samšišák, učitel liberecké Střední školy strojní, stavební a dopravní, rovněž připomněl, že kvalitní vzdělávání je důležitá a namáhavá práce pro žáky i učitele a je nutné dávat mu dobré podmínky. Týká se to i vzdělávání učitelů a vzdělávání dospělých. V něm hraje významnou roli i celostátní projekt UNIV 2 KRAJE, který účinně napomáhá středním odborným školám stát se důležitými místy i pro vzdělávání dospělých. Potvrdil to i Vladimír Ort, který k tomu jako dlouholetý školský pracovník poznamenal, že ministersky koordinovaná řada systémových projektů pro vzdělávání dospělých napomáhá i spojení škol se zaměstnavateli a dalšími vzdělávacími organizacemi včetně soukromých vzdělavatelů.
  - Regina Gellrich, ředitelka marienthalské vzdělávací agentury Pontes (mosty), uvedla, že mnohé problémy má česká i německá strana společné a naše více než pětiletá intenzivní spolupráce napomáhá jejich lepšímu řešení. Příkladem mohou být mnohé už úspěšně realizované a také nově vznikající projekty. Ocenila českou účast na loňské konferenci k 10. výročí fungování Pontes a také německou účast na Grabštejnské konferenci Kvalita ve vzdělávání. Připomněla např. už tradiční dvoudenní pobytové akce pro žáky ZŠ Boys-Girls Days, při nichž jsou děti z Trojzemí seznamovány s možnostmi a způsoby, jak získat práci v sousední zemi, při kterých za českou spolupracuje Věra Týřová z hrádecké základní školy. Pro jazykovou výuku dětí mateřských škol v Trojzemí Nisa vznikl po loňském novoročním setkání na Kristýně nový projekt Trilingo. Přítomní přitom ocenili kvalitu trojjazyčných omalovánek pro malé děti s kreslenými motivy z Trojzemí. Jazyková výuka je pro Trojzemí velmi důležitá a proto v německém Marienthalu bude zřejmě zřízeno i Jazykové centrum Trilingo nejen pro děti

z mateřských škol.

- Pavel Farský, nový místostarosta Hrádku nad Nisou, ocenil nadstandardní zájem Libereckého kraje o spolupráci s obcemi při zajišťování chodu základních škol a připomenul, jak citlivá otázka to je a jak důležité je umět najít skutečně optimální, nikoli jen úřední řešení jednotlivých konkrétních problémů.
- Tomáš Princ jako ředitel liberecké SŠSSD, školy s mnohaletými zkušenostmi s národními i mezinárodními vzdělávacími projekty s několika partnerskými školami a organizacemi v Německu, Polsku a Švédsku, potvrdil zájem jeho školy na pokračování těchto aktivit. SŠSSD např. loni na Grabštejně nově rekonstruovala historický altán pomocí projektu, na němž spolupracovali naši a němečtí tesařští učni. Význam grabštejské konference byl i v tom, že o zájem žáků o technické obory i o přeshraniční spolupráci s partnerskými školami je nutné trvale pečovat a proto by tato konference měla pokračovat i v dalších letech. V přeshraniční spolupráci škol dochází i ke změnám vedoucím k potřebě hledat nové partnery. Například loni byla v Polsku zrušena Střední škola energetická a ekonomická v Bogatynii, s jejímiž žáky i učiteli SŠSSD více než šest let intenzivně spolupracovala. Tuto ztrátu se SŠSSD pokusí nahradit jiným partnerstvím se školou v dojezdové vzdálenosti. SŠSSD byla loni českou partnerskou školou dvoudenní pobytové akce pro žáky ZŠ Boys-Girls Days a Tomáš Princ potvrdil Regině Gellrich toto partnerství i pro letošní rok.
- Jiřina Princová, vedoucí krajského odboru školství, uvedla, že práce pro vzdělanost lidí v LK je pro většinu pracovníků odboru také srdeční záležitostí, tedy i věcí, na níž jim opravdu záleží. Pomáhá to překonat situace, kdy zatížení mnoha protichůdnými úkoly při zmenšujícím se rozpočtu se nezmenšuje, spíše naopak. Hlavní starostí odboru je v současných nelehkých podmínkách zvýšeným úsilím zachovat stabilitu a dostupnost vzdělávání v kraji a vedle toho i zlepšovat jeho kvalitu.
- Alena Losová, nová členka rady LK pro školství, ocenila věcný a inspirativní význam předchozích diskusních příspěvků. Uvedla, že jako nová radní udělá, co bude možné pro to, aby omezení pro školství bylo v LK co nejméně a aby se podmínky pro kvalitní vzdělávání zlepšily. Důležité kroky nebudou dělány unáhleně, ale až po důkladnějším obeznámení se s celou situací a po konzultacích se zúčastněnými. Zaměření podzimní grabštejské konference je přínosem k těmto cílům a navrhne proto její zařazení do plánu akcí LK pro letošní rok s tím, že její druhý ročník by měl zajistit větší účast zástupců obcí a zejména jejich základních škol.
- Martin Půta, hejtman libereckého kraje, nejprve pozdravil přítomné poprvé ve své nové funkci, ocenil přínos minulých novoročních setkání a dál mluvil o novém přístupu LK k některým věcem. Liberecký kraj se nebude dále zadlužovat, bude mít vyrovnané hospodaření a údaje o hospodaření kraje budou zveřejněny. Znamená to, že bude přehodnoceno i financování některých věcí, které nelze považovat za krajskou záležitost. Jde tu jak o zřizovatelský vztah k některým institucím, tak i o část infrastruktury kraje. Napomůže tomu i změna rozpočtového určení daní, takže některé dosud krajem financované věci mohou být převedeny pod obce. Změna nastane také v zodpovědnosti při plánování, získávání a hospodaření s EU dotacemi, s nimiž bude zodpovědněji a hospodárněji nakládáno. Tyto změny by měly vést k tomu, že na ty nejdůležitější věci, mezi něž vzdělávání patří, by měly být peníze i bez zbytečného zadlužování.  
Celkový závěr setkání je možné shrnout do tří odstavců:

- Je potřebné dál pomáhat navazování osobních kontaktů a spolupráce nejen mezi představiteli organizací, ale především mezi lidmi společných zájmů. Nikoli zájmy organizací, ale zájmy lidí lidi opravdu sblíží. Pro to je stále potřebné všemi prostředky vytvářet další nové a lepší možnosti.

- Malé Trojzemí a jeho bezprostřední okolí poskytují mnoho dobrých příležitostí těm, kdo chtějí, aby jejich aktivity nezapadly do šumu velkoměstského života v Liberci. Hrad Grabštejn, Kristýna, nové hrádecké multifunkční centrum, chrastavská muzea ubytovací, stravovací a zejména velký rekreační potenciál celé oblasti umožňuje uskutečnit v Malém Trojzemí některé věci mnohem lépe než například v Liberci.

- Pro zlepšení kvality vzdělávání včetně propagace technických oborů a řemesel je vhodné umožnit v kraji prostřednictvím CVLK pravidelnější setkávání zástupců škol s představiteli zastupitelských organizací, sociálními a příhraničními partnery a nelze přitom zapomínat na překonávání jazykových bariér v Trojzemí Nisa. Grabštejn osvědčil svůj přirozený význam v regionu i jako důstojný protějšek německého Marienthalu na české straně.

Partnery letošního novoročního setkání na Kristýně, byli kromě hrádeckého starosty Josefa Horinky také Martin Ditrich, ředitel CVLK a Tomáš Princ, ředitel SŠSSD Liberec.

Hrádek n. N., 6.1.2013

Kontakt:

Jiří Týř, Hrádek n. N., Nisou, tel. 603 162 337, e-mail: [tyrjir@gmail.com](mailto:tyrjir@gmail.com)

Josef Růžička, Hrádek n. N., Nisou, tel. 728 565 786 , e-mail: [josef\\_ruzicka@volny.cz](mailto:josef_ruzicka@volny.cz)

Odkazy:

**Chtít, umět a moci** - <http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=6&akce=clanek&id=26&jmeno=&heslo=>

**Prevence v Trojzemí - (nejen) tisková zpráva**

<http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=6&akce=clanek&id=32&jmeno=&heslo=>

**HLAVNÍ CÍLE PROJEKTU LUŽICE A EU**

<http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=9&akce=clanek&id=241&jmeno=&heslo=>

**Euroregion Nisa: Výjezdní zasedání podvýboru VEI - Lužice a EU**

<http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=9&akce=clanek&id=242&jmeno=&heslo=>

Deutsch:

**Wollen, Können, Dürfen**

<http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=6&akce=clanek&id=51&jmeno=&heslo=>

**Prävention im Dreiländereck - (nicht nur) Pressemitteilung**

<http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=6&akce=clanek&id=52&jmeno=&heslo=>

**EUROREGION NISA/ NEISSE/ NYSA - "Die Lausitz und die EU"**

<http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=9&akce=clanek&id=245&jmeno=&heslo=>

<http://www.dts.cz/cgi-bin/dts/dts.fcgi?stranka=3&kategorie=9&akce=clanek&id=233&jmeno=&heslo=>